

Kedves Testvérek!

Ha meg kellene határoznom, hogy a mai evangéliumi szakaszhoz hogyan szeretnék kapcsolódni, akkor azt a mondatot választanám ki, hogy „Nem is tudta mit mond annyira meg volt ijedve.” Valami váratlan, valami ismeretlen, valami, az eddigi tapasztalatot messze felülmúló eseménybe volt részük, ami azután félelmet keltett a tanítványokba, és zavarodottságot hozott elő. Hogyha keresnénk most ide egy mai kifejezést, erre a helyzetre, akkor azt mondhatnánk, a három apostol életében egy erős mély élmény jelentett. Ezt úgy is fogalmazhatnánk meg, hogy ez a három tanítvány egy nagyon erős stresszhelyzetet élet meg. Szándékosan is mondom ezt a kifejezést, hogy a beszédnek a különböző elemeit át tudjuk rakni arra a hétköznapi valóságra. A mai evangéliumnak élménye a tanítványok szempontjából, a színeváltozás hegyén, egy váratlan, ismeretlen, eddig nem megszokott élményt jelentett és kiszámíthatatlan, félelmetes volt. Pedig az apostolok már átéltek néhány csodát Jézussal. Márk evangélista így fogalmazza meg a résztvevő apostolok elbeszéléséből, hogy „Félelmükben azt se tudták, mit mondjanak.”

Hogyha egy erős stressz ér bennünket, hogy akkor mi az, ami az emberi lélekből oly természetes módon előjön? Négy dolog. Az első: tudunk menekülni. A második: tudunk támadni. A harmadik: tudunk védekezni. És a negyedik: képesek vagyunk teljesen lefagyni és megdermedni. Ez, ami az emberi ösztönös természetből előjön az erős stressz hatására. Ha valami váratlan, valami ijesztő, valami fölfoghatatlan, valami váratlan, amire egyáltalán nem tudtunk fölkészülni. És mi az, ami ilyenkor előhívható? Amit begyakoroltunk életünk során.

Nemrégben beszéltünk arról, hogy létezik a szinte észrevétlen jó. Ami mennyire meg tudja határozni az életet és a kapcsolatokat. Most előkerülhet a begyakorolt jó. Az a jó, ami Péterből még akkor is előjön, amikor váratlan hatás alatt van, és annyira össze van zavarodva a többiekkel együtt, hogy azt se tudja, hogy mit mondjon. Péter természetét ismerve, inkább valami spontán ötletéről is beszélhetnénk.

Péter, kétségkívül egy erős stresszben van, váratlan, ismeretlen – nem ragozom tovább –, fél, meg van rettenve, ijedve, azt se tudja, hogy mit mondjon. Az ő rutinja, hogy mit kezdjen a félelmével, szorongásával, a szorongatott helyzetével, hogyan tudja magát mégis csak egyensúlyba hozni, az mondjuk az, hogy beszél, esetleg, hogy valamit csinál. Ez megint csak biztos, sokatoknak nem ismeretlen. Van egy erős stresszhelyzet, váratlan, kiszámíthatatlan, félünk; ilyenkor szoktunk olyasmit csinálni, szinte gondolkodás nélkül, ami oldja a feszültséget. Milyen gyönyörűséges, és mennyire elgondolkodtató, hogy valaki egy nagyon erős stresszhelyzetben van, ekkor lehet begyakorolt jó, vagy lehet csak a pillanat műve is, azt találja mondani, hogy „Jó nekünk együtt lenni. Készítsünk három sátrat!”

Hadd menjek ennek a néhány mondatnak egy picit a mélyére! Az első, mit jelent Péternek ez az ajánlkozása? Ez azt jelenti, hogy még félve, bizonytalanul és rettegve, cselekvőképes marad. Egyrészt azért, mert tud beszélni, másrészt, mert följajánlja, hogy ő szívesen csinál valamit. Hát, ez egy óriási dolog, cselekvőképesnek maradni, tudni szólni. Második, kétségkívül Péter, amikor a cselekvőképességét följajánlja, ebben mi nyilatkozik meg? Hogy hajlandó valami jót tenni, és ez a jótevés, a szó szoros értelmében valami építő dolog. Hiszen mit mond Péter? Azt mondja: „Nekünk jó, legyen nektek is jó! Mert nekünk jó – azt mondja –, nekünk jó itt. Hát akkor tudod mit? Építünk három sátrat.” Vagyis a cselekvésnek mi az iránya? Mózesnek, Illésnek meg Jézusnak építsünk valami jót, csináljunk nekik valami jót. Mi az, ami kibukik Péterből, miközben azt sem tudja, hogy mi történik, és fogalma sincs, hogy mit mondjon? Az, hogy: „Teremtsünk valami otthonos világot!” Hiszen, ha a sátorra gondolva valamire tudunk képzetet társítani, hát az nyilván, valamiképpen, valami otthonosság. És hogy Péternek a begyakorolt jó, vagy a spontán jó, ami előjön ott gondolkodás

nélkül, még félve is, hogy az az legyen, hogy hogyan tudnék valami otthonos világot teremteni azoknak, akikkel most éppen együtt vagyok.

Nem biztos, hogy el tudjuk dönteni, hogy ez itt egy begyakorolt jó, vagy egy spontán jó. Kétségkívül, hogy mikor ezt mondja Péter: „Nekünk jó itt, veletek.”, és azt mondja: „Nektek építünk három sátrat.”. Akkor ebben kifejezésre jut, hogy ez a begyakorolt, vagy ez a spontán jó egy egészen nehéz élethelyzetben, egy váratlan élethelyzetben is arra irányul, hogy hogyan tudna Jézus közelében lenni, hogy hogyan tudná azt a világot építeni, amiben fenn tudja tartani a kapcsolatot, az együttlétet Mózesrel, Illéssel, Jézussal, a Teremtő Istennel.

Nem gyönyörűséges ez, hogy azt mondja a szent író: féltek, fogalma sem volt, hogy mit beszél, és amikor Péter fél, fogalma sincs, hogy mit beszél, akkor ez jön ki belőle? Hát úgy összeraknám a kezem, hogyha mindenkiből ez a rutinos jó, meg ez a spontán jó, vagy ez a feszültségoldó jó jönne ki, micsoda csoda egy világban élnénk!

Szoktunk ilyenkor Nagyböjt elején megszentelt erénygyakorlatokat elhatározni, hogy a Nagyböjti készületünket elő tudjuk mozdítani. Lehetséges lemondani, áldozatokat hozni, de az inkább csak valahogy a pillanatra, a helyzetre, egy időszakra vonatkozik. Nagyböjt alkalmas lehet arra, hogy hat-hét alatt rutinná tegyünk, begyakoroljunk valami jót. Ami még akkor is előhívható lesz számunkra, ha egy váratlan helyzetbe kerülünk, ha félünk majd, ha erős stressz hatása alá kerülünk, ha azt sem tudjuk, mit mondjunk, ha azt sem tudjuk, hogy mi történik.

Ha most az ószövetségi szentírás, a szentlecke és az evangélium közti fonalat keresnénk, akkor kétségkívül lehetne az engedelmesség ez a téma. Az engedelmesség és a hit. A mai evangéliumban is, ha csak ide nézünk, akkor azzal kezdődik, hogy Jézus maga mellé veszi a három tanítványt: „Gyertek velem!” Azután szól a Mennyei Atya, fölszólítja az ottaniakat, hogy „Ő az én szeretett fiam, őt hallgassátok!” Azután, pedig kétszeresen is megjelenik az evangélium végén ez a motívum, hogy „Megparancsolta nekik, hogy ne beszéljenek róla.” Meghagyta nekik, és a parancsot megtartották.

Nagypénteken a liturgiának milyen gyönyörűséges szövege ez, hogy „Jézus engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” De hogy van ez egészen nyilvánvalóan? Úgy, hogy Jézus engedelmes volt értünk mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Hogyha az evangéliumi engedelmességet le kellene írni, akkor azt mondhatjuk a mai evangélium kapcsán, hogy ez az engedelmesség Jézus iránt, és a Mennyei Atyára irányul, egy bizalmi kapcsolatból fakad, és mások javára történik. Engedelmes a Mennyei Atyának mindhalálig, miértünk.

Ezért az evangéliumi engedelmesség azt jelenti, hogy nem akárki felé irányul ez, hanem Jézus felé, és a Mennyei Atya felé, Jézus istene felé. De ami legalább ennyire jelentőségteljes, hogy Jézus engedelmissége Istennek, minden ember javára szolgál. Ezt azért érdemes hangsúlyozni, mert ismerjük azt a fajta engedelmességet, ami nem Jézus, vagy a Szentlélek, vagy a Mennyei Atya felé irányul, és főképpen ismerjük azt az engedelmességet, ami nem mindenki javára irányul. Esetleg egyesek javára irányul, mások kárára irányul. Engedelmességet, ami mások bántalmazására irányul, ami fenyeget másokat, vagy az életét veszélyezteti másoknak. Ismerjük ezt a fajta engedelmességet. Ezért, amikor keresztény emberként az engedelmességet hajlamosak vagyunk úgy látni, hogy ez valami érték, akkor legalábbis néhány alapvető megjegyzésünk szükséges, hogy ehhez legyen. Mégpedig az, hogy ez az engedelmesség tehát Jézusra, minden ember javára szolgáljon.

Az evangéliumban vannak olyan történetek, amikor Jézus annyira közel van hozzánk, hogy szinte nem is látjuk az istenségét. Főlemelő, és fölszabadító, hogy mi, a kicsi emberek, miközben Isten micsoda fényességben ragyog, fölfoghatatlan, hogy aközben mi be tudjuk gyakorolni azt a jót, ami még a leghosszabb, vagy legnagyobb stresszhelyzetben is jó cselekvésre indít bennünket. Amen.